

آزاد با هدف گسترش بازار سرمایه در مناطق آزاد و تسهیل حضور سرمایه‌گذاران خارجی در ایران از سال ۱۳۹۶ در دست اقدام است. به طور قطع تشکیل چنین بورسی ضمن آنکه می‌تواند گام مهمی در راستای بین‌المللی شدن بازار سرمایه ایران باشد به یکسان‌سازی مقررات و استانداردها و پذیرش همزمان اوراق بهادار و کالا نیز کمک شایانی خواهد کرد و باعث خواهد شد بازار سرمایه ایران فعال‌تر، منصفانه‌تر و شفاف‌تر از قبل شود. همچنین می‌تواند سطوح رقابتی را ارتقا داده و میان بورس‌های موجود رقابتی سازنده ایجاد کند.

■ **در حال حاضر سیر تحولات و مراحل طی شده برای راه‌اندازی بورس بین‌الملل مناطق آزاد در چه مرحله‌ای است؟**

موضوع ایجاد مرکز مالی بین‌المللی در کیش از سال‌های پیش در جریان بوده و در دوره‌های زمانی مختلف اقدامات متعددی در این خصوص به انجام رسیده است. پروژه فعلی راه‌اندازی بورس بین‌الملل مناطق آزاد که در منطقه آزاد کیش مستقر خواهد بود. با تشکیل هیأت مؤسس و انعقاد قرارداد با شرکت مشاور، فاز مطالعاتی به انجام رسید و کلیه مطالعات صورت گرفته و مستندات تهیه شده شامل برنامه کسب و کار، برنامه عملیاتی، مجموعه دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های اجرایی، اساسنامه پیشنهادی، مطالعات مربوط به پلتفرم معاملاتی پیشنهادی و سایر اجزای تکمیلی در قالب بسته کامل به تأیید کمیته راهبردی بورس بین‌الملل مناطق آزاد رسید. در این خصوص جلسات متعددی با حضور هیأت مؤسس، کمیته راهبردی، سازمان بورس و اوراق بهادار، اتاق بازرگانی به نمایندگی از بخش خصوصی و فعالان بازار سرمایه برگزار و ابعاد مختلف موضوع به بحث و بررسی گذاشته شده است.

به موازات آن با انجام مذاکرات متعدد، ترکیب سهامداران داخلی با مشارکت نهادهای مختلف پولی و مالی دولتی و خصوصی تهیه و به تأیید هیأت مؤسس رسید. در ادامه و به منظور صدور "موافقت اصولی" تأسیس بورس بین‌الملل "بسته مزبور در اختیار سازمان بورس و اوراق بهادار به عنوان دبیرخانه شورای عالی بورس و اوراق بهادار قرار گرفته است. در این راستا موافقت سازمان بورس و اوراق بهادار اخیراً طی نامه مورخ ۱۳ مرداد ماه امسال به دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی اعلام شد تا براساس آن روند مذاکرات با سرمایه‌گذاران خارجی برای نهایی‌سازی ترکیب سهامداران داخلی و خارجی این بورس آغاز گردد.

■ **آقای بانک انتظارات از مناطق آزاد در بعضی موارد بسیار بالا است، سهم شما از بودجه کشور برای ایجاد زیرساخت‌های توسعه در مناطق آزاد چقدر است؟**

هیچ؛ سازمان‌های مناطق آزاد، سهمی از بودجه‌های کشور نداشته و ندارند و تنها با تکیه بر امتیازات قانونی خود نسبت به درآمدزایی و ایجاد زیرساخت‌های توسعه در محدوده مناطق اقدام می‌کند. آنچه امروز در مناطق می‌بینید حاصل توسعه درون‌زا است، اما

سامانه‌ای، به عنوان سومین مرحله مهم پروژه و با بهره‌برداری آزمایشی از «درگاه یکپارچه خدمات مناطق آزاد» به نشانی www.freezones.ir آغاز شد.

در حال حاضر هم شهروندان و به ویژه صاحبان کسب و کار در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی می‌توانند به درگاه یکپارچه‌ای مراجعه کنند این درگاه تنها یک بار از متقاضیان می‌خواهد که برای دسترسی به کلیه خدمات، ثبت نام کنند و اطلاعات و بارگذاری مدارک مرتبط را دارد. انجام دهند. باره‌اندازی این درگاه دیگر در آینده نزدیک، مراجعین برای دریافت یک خدمت به چند سامانه یا سازمان دغدغه نخواهند داشت چرا که همین عضویت، بیش از ۳۰۰ خدمت را در چارچوب ۷۰ گروه خدمت اصلی و ۱۲ موضوع خدمت در دسترس کاربران قرار خواهد داد به طوری که تا به امروز بیش از ۱۰۰ خدمت آن به بهره‌برداری رسیده است.

■ **به نظر شما با این اقدامات به نقطه مطلوب رسیده‌اید؟**

به هر حال اجرای تحول دیجیتال در مناطق آزاد هر چند گام‌های اول را به خوبی در بستر تجربه نمونه‌های خارجی و دانش و تجربه فنی متخصصان ایرانی برداشته، اما هنوز در میانه راه است. گام پیش رو، استفاده عموم مخاطبان از خدمات یکپارچه و تحلیل و اعمال بازخوردها در کنار تکمیل لیست خدمات تا رسیدن به سازوکاری قابل رقابت در عرصه بین‌المللی است.

■ **تأسیس و راه‌اندازی بورس بین‌الملل مناطق آزاد یکی دیگر از اقدامات این دبیرخانه است در این خصوص هم توضیح دهید؟**

تأسیس و راه‌اندازی بورس بین‌الملل مناطق

صورت میدانی و براساس روش‌های به روز و همچنین با بررسی تجربه پیاده‌سازی دولت الکترونیک در کشورهایی همچون چین، مالزی، گرجستان و امارات عربی متحده طی مدت یک سال اجرا شد.

پس از جمع‌آوری و تحلیل اطلاعات مناطق آزاد کشور در کنار اطلاعات برخی پروژه‌های موفق بین‌المللی، معماری وضع مطلوب به همراه شناسنامه خدمات مناطق آزاد و سامانه‌های نرم‌افزاری مورد نیاز تهیه و خدمات براساس شاخص‌های اهمیت در تسهیل کسب و کار، الزام قانونی و فوریت پیاده‌سازی، زمان و هزینه‌ی مورد نیاز جهت پیاده‌سازی فنی و همچنین میزان تعامل مورد نیاز (اعم از درون سازمانی و بیرون سازمانی) برای راه‌اندازی کامل خدمت اولویت بندی شدند.

در مرحله دوم و به موازات تکمیل هر فاز از تحلیل وضع مطلوب و احصاء خدمات و فرآیندهای مورد نیاز هر حوزه، برنامه راه‌اندازی سامانه‌های نرم‌افزاری طبق اولویت‌های پیش‌بینی شده در دستور کار قرار گرفت و از تیرماه ۱۳۹۷، به تدریج سامانه‌های مختلفی همچون سامانه یکپارچه فعالان اقتصادی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی (سیفام)، سامانه جامع امور گمرکی، سامانه ثبت سفارش و سامانه ثبت شرکت‌ها در کنار سامانه‌های پشتیبان همچون سامانه ثبت اقلام آماری، سامانه مدیریت پروژه‌های عمرانی و داشبورد مدیریتی دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد به بهره‌برداری رسیدند.

■ **درگاه یکپارچه خدمات مناطق آزاد چه زمانی راه‌اندازی شد؟**

اسفند ماه ۱۳۹۸ بود که یکپارچه‌سازی عملکرد این سامانه‌ها با یکدیگر و تعریف خدمات فرا